

Št. 17

3. april 1986

Leto izdaje: II

RAZISKOVALNA SKUPNOST V CELOTI PODPIRA NAŠA RAZVOJNA PRIZADEVANJA

Brez razvoj: a in razvojnega kadra ni možnega napredka. Tega se še posebej zavedajo pri raziskovalni skupnosti Ptuj, kar potrjujejo dosežanja prizadevanja. Da bo tako tudi v bodoče, dokazuje program dela raziskovalne skupnosti za letošnje leto. Ena pomembnih funkcij raziskovalne skupnosti je sofinanciranje aplikativnih raziskovalnih nalog ptujskim delovnim organizacijam. V letošnjem programu dela raziskovalne skupnosti "najdemo" tudi sedem razvojnih nalog naše delovne organizacije. Ne le zaradi tega, temveč zaradi splošne predstavitve dela raziskovalne skupnosti objavljamo zapis s skupščine raziskovalne skupnosti, ki je bila v sredo, 2. aprila.

Na tej skupščini je med drugim bil potrjen program dela skupnosti v letu 1986 in ocena delovanja delegatskega sistema v obdobju 1982-1986, ki ju v malenkost skrajšani obliki objavljamo.

Leto 1986 je prvo leto novega srednjeročnega obdobja. Skupnost v tem letu vključuje nove naloge kot je program skupnih raziskovalnih potreb (raziskave pomembne za občino kot celoto) in sofinanciranje podiplomskih, magistrskih nalog in doktorskih dizertacij. Program razvojno raziskovalnih nalog v OZD, pospeševanje inovacijske dejavnosti in popularizacija znanosti med mladino ostajajo tudi v obdobju 1986-1990 temeljne naloge skupnosti.

V letu 1986 se bodo izvajale raziskave, ki so navedene in ovrednotene v prilogi.

Izvajanje navedenih nalog spremlja svet za razvoj, plan in svobodno menjava dela ter enkrat letno poroča skupščini.

Na področju pospeševanja inovacijske dejavnosti bodo organizirana strokovna posvetovanja, Dan inovatorjev, podelitev nagrad najuspešnejšim inovatorjem ter spremljanje inovativne dejavnosti v OZD v občini.

V okviru kluba mladih raziskovalcev bo skupnost sofinancirala raziskave v osnovnih in srednjih šolah ter skrbela za njih objavo.

V skladu s pravilnikom je razpis za sofinanciranje podiplomskih, magistrskih nalog in doktorskih dizertacij odprt vse leto. Možnost prijave pa imajo vsi zaposleni na območju občine Ptuj. Skupnost bo zagotavljala sredstva za materialne stroške naloge (razmnoževanje, tisk) do višine 50 % predvidenih stroškov.

Skupnost zagotavlja tudi s^erđstva za skupni program, ki se izvaja v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije. Gre za medrepubliško in mednarodno sodelovanje, usmerjanje znanstvene publicistike, informactike in sestankov, prenos raziskovalnih rezultatov v prakso in usmerjanje razvoja raziskovalnih kadrov.

Skupščina in njeni organi bodo skrbeli za uresničevanje dogovorjenih nalog, za izvajanje delegatskega sistema, za utrjevanje družbene vloge raziskovalnega in inventivnega dela, spremljali sprejeta stališča in sklepe in se pri svojem delu povezovali z organi družbenopolitične skupnosti, družbenopolitičnimi organizacijami v občini in širše.

Aplikativne in razvojne raziskave v OZD v letu 1986

Naslov naloge	Nosilec	Predrač. vrednost	Delež skupnosti znesek
1. Razvoj filtrirne naprave strupenih plinov	AGIS	3,500.000	1,500.000
2. Razvoj elektronskega tahografa	AGIS	20,000.000	2,000.000
3. Razvoj nove generacije sedežev za voznike mot. vozil	AGIS	18,000.000	2,000.000
4. Determiniranje komponent potrebnih za dimenzioniranje dinamično obremen. vzmeti	AGIS	8,000.000	500.000
5. Razvoj visokotlačnih in nizkotl. toplotnih izmenjevalcev	AGIS	15,000.000	1,000.000
6. Razvoj in uvajanje nove tehnologije izdelave sedal in naslonov	AGIS	3,500.000	1,000.000
7. Razvoj proizvodnih tehnologij z uvajanjem fleksibilnih obdelovalnih sistemov	"	8,000.000	500.000

V aplikativne in razvojne raziskave v OZD v letošnjem letu je zajetih še več nalog, ki jih ne objavljamo zato, ker ne zadevajo direktno naše DO, čeprav so za naš skupni razvoj še kako pomembne. Ob tem je seveda pomembno povedati še to, da pomeni pomoč raziskovalne skupnosti pri razvijanju programov v naši DO izdatno finančno injekcijo, hkrati pa seveda veliko obvezo, da bomo te programe izpeljali.

Menimo, da je ocena delovanja delegatskega sistema v obdobju 1982-1986 resnična kritična ocena, ali odraz dejanskega stanja v vseh sredinah in ne le v raziskovalni skupnosti, in jo zato tudi v celoti objavljamo.

Pri tem naj zapišem še to, da pa so manj kritično ocenili delovanje delegatskega sistema delegacije naše DO in konferenca delegacij KS Markovci, Zavrč in Cirkulane.

- Če bi za tretji mandat delegatskih skupščin interesnih skupnosti družbenih dejavnosti iskali vzporednico v šolskem sistemu, bi sedaj morali položiti zrelostni izpit. In nobenega dvoma ni, izpit, včasih smo mu rekli matura, ne bi naredili.

Čeprav naj bi za tretji mandat veljale izkušnje in spoznanja prejšnjih dveh - slabe bi naj opustili, dobre pa uporabili za dograjevanje dele-

gatskega sistema, žal tudi po dvanajstih letih ugotavljamo iste slabosti in težave, če jih ni celo več. In včasih gre kar verjeti tistim, ki zatrjujejo, da je bil prvi mandat še najboljši.

Samoupravna interesna skupnost je oblika samoupravnih socialističnih odnosov in združevanja dela, ki zagotavlja zadovoljevanje skupnih potreb, ne več prek države kot proračunsko administrativni odnos, ampak resnično samoupravljanje delavcev v združenem delu. O delegatskem sistemu pa vse prevečkrat razpravljamo kot o obliki in izgubljam besede, papir, energijo in čas o ustreznosti posebnih, združenih, splošnih delegacij, konferencah delegacij, o ločenih zasedanjih zborov skupščin, o prepogostosti sej, o dolgih dnevnih redih, nerazumljivih gradivih ... Kot temelj in izhodišče za boljše delo pa bi nam morala biti vsebina, zakaj uveljavljanje svobodne menjave dela terja drugačne odnose, ki jih včasih bolj, včasih manj uspešno uresničujemo v SIS kot dogovorjeni obliki za neposredni vpliv, za odločanje o dogajanjih v družbenih dejavnostih. SIS so sestavni del združenega dela, eden od elementov celovitega razvoja naše družbe. Ko bomo resnično dojeli vsebino, ta odnos medsebojne odgovornosti za samoupravno določanje skupnih ciljev, presojo rezultatov družbenih dejavnosti in soodločanja pri delitvi družbenega dohodka, se bo oblika za uresničevanje tega odnosa več ali manj sama oblikovala.

Opozoriti velja, da se je opredeljevanje potreb in interesov, torej razprave o programih SIS družbenih dejavnosti, preveč razdrobilo. In tako tisti, ki odloča, ne obvladuje celotne družbene reprodukcije. Prisiljen se je odločiti parcialno, v SIS, le redko širše npr. v zboru združenega dela. V vseh teh letih delegatom nismo uspeli zagotoviti celovite informacije, edina stalna oblika obveščanja je še vedno skupščinsko gradivo in občasno sredstva javnega obveščanja.

Res je tudi, da so delegati v skupščinah preobremenjeni z zadevami, ki jih sicer narekujejo obstoječi predpisi (npr. prispevna stopnja), vendar z resničnim odločanjem in dejanskim vplivom nimajo nič skupnega. Tako je vpliv delegatov danes zanemarljiv. Odločajo o programih, katerih naloge so posledica izvajanja zakonskih določil za posamezna področja družbenih dejavnosti o višini sredstev zanje, ki jih običajno omeji izvršni svet, o prispevnih stopnjah, sprejemajo zaključne računa in še bi lahko naštevali formalnosti, ki jim pravimo samoupravno odločanje. Na vprašanja o razvojni politiki, pogojih uresničevanja svobodne menjave dela, spremljanja kakovosti uresničevanja programov, delegati nimajo bistvenega vpliva.

V večini okolij so delegacije prepuščene same sebi. Čeprav so za svoje delo odgovorne OZD in KS, ki so jih izvolile, le-te niso kaj dosti zainteresirane kaj in kako delajo njihove delegacije. Raziskovalna skupnost je enkrat v tem mandatu obvestila in povprašala za vzrok vse vodilne delavce in družbenopolitične organizacije OZD in KS, katerih delegati se niso udeležili ene od sej skupščin. Kot je bilo pričakovati, ni bilo nobenega odgovora. Komu je torej delegat odgovoren?

To je le nekaj vzrokov, ki pogojujejo nizko udeležbo delegatov na sejah skupščin, njihovih organov. Največkrat se kot predlagatelj gradiv na skupščinah pojavljajo organi skupščin, potem še republiške SIS, družbenopolitična skupnost, izvajalci. Nismo pa zabeležili niti ene pobude delegacij, ki bi zahtevala obravnavo določenega problema kot samostojne točke dnevnega reda. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in pristojnega upravnega organa so se sej skupščin udeleževali le izjemoma.

Skupna komisija za delegatski sistem je v obravnavanem obdobju pripravila dvojje poročilo: Nekaj skupnih ugotovitev o delovanju delegatskega sistema (1982) in Ugotovitve o delovanju delegacij povzete iz vprašalnikov o delu delegacij in konference delegacij. V prvem poročilu je bilo izvajanje delegatskega sistema predstavljeno skozi spremembe v obli-

kovanju delegacij, konference delegacij, delegatskih mest v skupščinah v primerjavi s prejšnjima dvema mandatoma. Torej z vidika statističnih podatkov (število sej, udeležba na sejah, število delegatskih vprašanj), ki jih je zbirala strokovna služba. V drugem poročilu so predstavile izvajanje delegatskega sistema delegacije oziroma konference delegacij same. V odgovorih na vprašalnik o njihovem delu so delegati opredelili težave, slabosti in predloge za boljše izvajanje delegatskega sistema. Teh slednjih je bilo zelo malo. Žal pa tudi z vprašalnikom ni bilo mogoče dobiti dejanskega stanja v delegacijah in konferencah delegacij, ker je nanj odgovorilo le 15,21 % anketiranih. Je pa sam odziv na nezainteresiranosti, neodgovornosti ali nemoči delegacij in konference delegacij?

V letu 1984 je želela komisija pripraviti poročilo, ki bi predstavilo delo funkcionarjev posamezne skupnosti - njihove težave, predloge in možne rešitve za boljše izvajanje delegatskega sistema. Saj bi prav njihov prispevek bil dragoceno izhodišče za četrti mandat delegatskih skupščin. Tako poročilo naj bi pripravili predsedniki skupščin in zborov ter predsedniki odborov. Od 55. tih je poročila pripravilo 8 funkcionarjev. Le-ti ugotavljajo, da prostora za dajanje pobud in predlogov skoraj ni. Gradivo pripravi strokovna služba največkrat na osnovi predpisov in zahtev pristojnega upravnega organa ali izvršnega sveta (srednjeročni in letni programi) in "maneverskega" prostora za drugačno odločitev ni. V skupščinah je vse preveč formalnega odločanja, kar slabi interes delegatov. Premalo se v razreševanje problemov vključujejo upravni organi. V skupščinah naj bi razpravljali in spremljali le temeljne dokumente (samoupravni splošni akti, srednjeročni in letni programi, usmeritve za nadaljnje delo) vse naloge okrog izvajanja programov, določanju in spreminjanju prispevne stopnje ter druge naloge pa prepustili oeganom skupščine, tudi ti so sestavljeni iz predstavnikov zbora uporabnikov in zbora izvajalcev. Družbenopolitične organizacije vse premalo upoštevajo SIS. Rednih stikov z delegacijami ni bilo, le občasni, medtem ko so bili stiki z izvajalci dokaj redni.

In kaj lahko zapišemo v zaključek? Če se je udeležba delegatov v zboru uporabnikov (izvajalski zbor je pomavadi sklepčen) v začetku mandata kljub konferencam delegacijam v primerjavi z letom 1981, ko le-teh še ni bilo, dvignila, je proti koncu mandata postajala sklepčnost skupščin vedno bolj problematična. Zagotoviti jo je bilo mogoče, kljub pravočasno poslanemu gradivu, le s posebnimi telefonskimi posredovanji. Kako kvalitetno je potem zasedala taka skupščina, najbrž ni potrebno izgubljati besed. Še vedno je nekaj delegacij, ki do konca mandata niso uspele ugotoviti h kateri konferenci sodijo, velika večina delegatov še vedno prihaja brez pooblastila, kar kaže na sicer tako znano resnico, da se delegacije in konference delegacij sploh ne sestajajo, delegati pa v njihovem imenu zastopajo svoje, osebne interese. Tudi splošna družbena klima ima podcenjujoč odnos do delegatov za SIS in sklepi skupščin si le težko uveljavljajo.

Kako torej razrešiti ta odnos med delavci materialčne proizvodnje in delavci družbenih dejavnosti - svobodna menjava dela? Ta odnos, ki se uresničuje in usklajuje skozi delegatski sistem, zasnovan na demokratični pravici slehernega posameznika, da v samoupravnih oblikah svojega okolja, od temeljne organizacije do krajevne skupnosti, voli svoje delegate, prek katerih lahko in mora neposredno vplivati in odločati o uresničevanju svojih lastnih interesov na vseh področjih družbenega življenja.

Izhodišč in predlogov za boljše delo je bilo sprejetih že nič koliko. Tudi ni bilo malo mnenj o tem, da se bodo SIS-i ukinili. Mnogo tega razkriva Kritična analiza delovanja polkličnega sistema socialističnega samoupravljanja. Vendar vsega ne gre metati v en koš. Zato je težko zapisati recept za uresničevanje delegatskega sistema, kljub vrsti ugotovitev in izkušenj. Mogoče le nekaj splošnih usmeritev:

- družbeno-politične organizacije bi se morale bolj kot doslej zavzemati za to, da bi delegati odgovorno opravljali svoje naloge, redno prihajali na seje, sodelovali pri oblikovanju stališč, dajali več pobud in predlogov ter zahtevali, da se stališča in sklepi skupščin povsod dosledno upoštevajo;
- izobraževanje delegatov še vedno ni postalo stalna oblika dela z delegati;
- delegacijam kot neločljivim delom samouprave je treba zagotoviti enakopraven položaj v vseh okoljih in jim omogočiti, da bodo boljše obveščene, povezane z vsemi samoupravnimi organi ter neposredno vključene v razreševanje in uresničevanje nalog na področju za katerega so bile izvoljene;
- funkcionarji skupščin skupnosti skupaj z delegati bi si morali prizadevati za take odnose, v katerih bodo lahko prišle pobude, zahteve, potrebe in predlogi delegatov do polne veljave;
- predsedstva skupščin bi morala program skupščin oblikovati tako, da bi le-ti zajeli resnično vsa tista vprašanja, ki najbolj posredno vplivajo na delo in življenje delovnih ljudi in občanov na posameznem interesnem področju;
- za uspešno izvrševanje delegatskih dolžnosti pa bi bilo nujno potrebno izpopolniti sistem informiranja v občini, gre predvsem za celovitost in uporabnost informacij, ki jih delegati potrebujejo, če hočejo uspešno spremljati dogajanja in se odgovorno odločati za najboljše možne rešitve."

Prepričani smo, da v tej oceni lahko najdemo vsak nekaj svojega. Predvsem pa lahko zaključimo, da je delegatski sistem sam po sebi dober, da pa običajno ali skoraj vedno zatajimo delegati.

M.

DENARJA V SKLADU SKUPNE PORABE JE VEDNO PREMIALO

V prejšnji številki glasila smo že poročali o seji delavskega sveta DO in sicer o predlogu porabe sredstev skupne porabe. V tej številki pa nadaljujemo z ostalimi točkami te seje.

Za tokratno sejo delavskega sveta DO velja ugotovitev, da so nam še vedno ozki tozdrovski interesi pred skupnimi. Ali pa, da se zatakne pri manj pomembnih stvareh ob tem pa gredo mimo nas življenjsko pomembne stvari. Pred delegati je bilo tokrat (kot vedno) veliko predvsem pa odgovornega dela.

Najprej so poslušali poslovno poročilo za leto 1985, nato pa predlog letnega plana DO AGIS za leto 1986, ki so ga tudi brez pripomb potrdili.

Doslej ni bila praksa, da bi delavski svet poslušal poročilo o delu našega predstavnika v Beogradu, sedaj pa se je vodstvo odločilo za ta korak. Prepričan sem, da je le malo delegatov, ki so doslej imeli priliko spoznati s kakšnimi problemi se srečuje naš predstavnik, zato bi tudi v bodoče kazalo obravnavati takšna poročila.

V naši DO že imamo sprejet samoupravni sporazum o združevanju sredstev za protipožarno zaščito, tokrat pa je razprava tekla o SaS o združevanju sredstev za nakup protipožarne opreme med DO AGIS in DO Sava Kranj, TOZD Gumarna Ptuj. Gre za nakup sodobne protipožarne opreme s katero bo mogoče doseči boljše protipožarno zaščito in popolnejšo opremljenost IGD naše DO. Za združena sredstva bo nabavljena naslednja oprema:

- orodno vozilo TAM 60 T 5 Bg
- dve gasilski prikolici S - 250
- gasilski aparat prevozni CO2 2 x 30 kg
- gasilski top prevozni 1600 l/min

- mešalec pene 400 l z opremo
- dve električni sireni ES - 80.

Iz združenih sredstev se bo zagotovil tudi del sredstev za (garažo) prostor, namenjen za hrambo orodnega vozila, prikolic ter gasilskega topa.

Ker je protipožarna zaščita izredno pomembna pri varovanju družbenega premoženja in pa spoznanje, da je naš IGD dokaj "skromno" opremljen, je vodilo delegate, da so predlog SaS sprejeli brez pripomb.

V TOZD Komerciala so pripravili nekaj aneksov k SaS z DO Sava, TOZD Gumarna. V bistvu gre v vseh aneksih za določanje cene storitev za tekoče leto in pa spremembe plačilnih pogojev.

Tu naj omenim, da bo montiran za TOZD Gumarna v trafo postaji pri vhodu v TAP, od koder se z električno energijo napaja AGIS in Gumarna, števec posebej za Gumarno. Gre za ugotavljanje dejanske porabe električne energije.

Te dni se zaključuje tudi montaža števca porabe pare. Tako, da bo v bodoče odvrnjen vsak sum o dejanski porabi omenjenih virov energije (čisti računi - dobri prijatelji).

Pri točki, ki govori o porabi razpoložljivih sredstev sklada skupne porabe pa se je prvič resno zataknilo. Pravzaprav se je zataknilo zato, ker imamo počitniške kapacitete razdrobljene po TOZD in bi naj združevali za vzdrževanje prikolic, kampiranje, zimovanje. To znaša na prikolico že približno 350.000 din na leto (35 starih milijnov).

Zataknilo pa se je tudi ob predlogu, da bi namesto nakupa dveh prikolic kupili nov apartman (predlagali delegati DSSS in Kom.). Dolgoročno gledano je apartma ali bungalov (nepremičnina) cenejši kljub večji začetni investiciji. Ob tem pa je seveda neprimerno udobnejše in pa seveda trajnejše. Nastala pa je tudi dilema ali je 10.000 din prispevka delavca za 10 dni koriščenja prikolic dosti ali malo. Pri nas (žal) oboje. Če gledamo stroške prikolic iz vidika izkoriščenosti je seveda malo, če pa gledamo iz vidika, koliko dobimo v naši DO regresa za letni oddih pa je seveda vsekakor dosti. Ob tem pa je seveda še eno vprašanje, to pa je, da se mi prepiramo o osnovnih stvareh letovanja takrat, ko bi že morali iti skoraj na morje. Prepričan sem, da bi ta in podobna vprašanja odpadla, če bi počitniške kapacitete združili. Vsem zaposlenim v DO bi morali nuditi enake pogoje za letovanje. Kljub vsem tem vprašanjem pa je bil predlog odbora za družbeni standard (po večkratnem glasovanju) potrjen in kot je že uvodoma navedeno objavljen v prejšnji številki glasila.

O ostalih točkah dnevnega reda bomo poročali v naslednji številki glasila.

MALICA V PRIHODNJEM TEDNU

- 7.4. PONEDELJEK - kislja juha z mesom, kruh
- 8.4. TOREK - ocvrt mesni sir, solata, kruh
- 9.4. SREDA - mleti zrezek, krompirjeva omaka, kruh
- 10.4. ČETRTEK - svinjska pečenka, riž, solata, kruh
- 11.4. PETEK - pasulj, 1/2 krajnske, kruh

Pridržujemo si pravico do spremembe jedilnika.

DOBER TEK !